

Subsidieregeling aanpak isolatie Westland

Besluit van college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland tot vaststelling van subsidieregeling inzake aanpak isolatie gemeente Westland

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland;
Overwegende dat een impuls nodig is om particuliere woningeigenaren te stimuleren om hun woning voldoende te isoleren,

Gelet op artikel 2 van de Regeling van de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening met betrekking tot de verstrekking van een specifieke uitkering aan gemeenten ten behoeve van de verduurzaming van slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma, En op grond van artikelen 3 en 8 van de Algemene subsidieverordening Westland 2024

Besluit vast te stellen de volgende Subsidieregeling aanpak isolatie Westland

Artikel 1 begrippen en definities

In deze subsidieregeling wordt verstaan onder:

- a. college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland;
- b. ASV: algemene subsidieverordening gemeente Westland;
- c. Rc-waarde: isolatiewaarde, warmteweerstand van dichte constructies uitgedrukt in m^2K/W ;
- d. U-waarde: warmtegeleiding van glas, uitgedrukt in W/m^2 ;
- e. doelgroep energiearmoede: een groep huishoudens die risico lopen op energiearmoede. Hieronder vallen de huishoudens die in 2022 recht hadden op de energietoeslag of op schuldhulpverlening.
- f. subsidieformulier: een formulier waarmee de subsidie kan worden aangevraagd en vastgesteld om aanspraak te maken op deze subsidieregeling;
- g. woning: woongelegenheid als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Woningwet, waaronder tevens wordt begrepen een appartement en in de basisregistratie als bedoeld in artikel 2 van de Wet basisregistratie adressen en gebouwen met een (agrarische) woonfunctie is geregistreerd, een recreatieve bestemming wordt hierbij uitgesloten. Daarbij geldt ook dat de woning als zodanig bewoond is geweest alvorens een renovatie plaats zal vinden.
- h. eigenaar: natuurlijk persoon die een woning in eigendom heeft of koopt en daarin zijn hoofdverblijf heeft of zal hebben, dan wel de eigendom heeft of koopt van een appartementsrecht als bedoeld in artikel 5:106 van het Burgerlijk Wetboek;
- i. een particuliere verhuurder: een verhuurder die eigenaar is van (meergezins-) woningen, niet zijnde een woningcorporatie, zorginstelling of stichting;
- j. isolatiemaatregelen: isolatiemaatregelen ten behoeve van het reduceren van aardgasverbruik van de woning, die voldoen aan de voorwaarden van de SPUK lokale aanpak en deze subsidieregeling. De isolatiemaatregelen moeten aantoonbaar gebouwgebonden en fysiek zijn aangebracht in de woning waarvoor de subsidie is aangevraagd;
- k. energielabel: een energielabel als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van het Besluit energie-prestatie gebouwen;
- l. slecht geïsoleerde woning: een woongelegenheid als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Woningwet met een energielabelklasse D, E, F, of G of een met die labelklassen vergelijkbare energetische staat, waarin ten minste twee van de volgende bouwdelen niet of slecht geïsoleerd zijn:
 1. de vloer en de bodem;
 2. de gevel, met uitzondering van de spouwmuur;
 3. het dak, de zoldervloer of de vlieringvloer;
 4. de ramen (glas) in de woning.
- m. slecht geïsoleerd bouwdeel: Bouwdelen zijn slecht geïsoleerd wanneer ze niet voldoen aan de huidige isolatie-eisen. Voor de verschillende bouwdelen geldt de volgende indicatie als slecht geïsoleerd conform de SPUK lokale aanpak:
 - a. Dak
 - Hellend / plat dak: Geen, slechte en matige isolatie (minder dan 9cm isolatiemateriaal aan-wezig / $R_c \leq 2,0$)

- Zolder-/vlieringvloerisolatie: Als er geen zolder-/vlieringvloerisolatie aanwezig is, als alternatief voor dakisolatie. Alleen toe te passen bij een onverwarmde zolder en gesloten vlieringluik of gesloten toegangsdeur. ($R_c \leq 2,0$)
- b. Gevel: Geen spouwmuurisolatie, voorzetwand of buitengevelisolatie aanwezig ($R_c \leq 1,1$)
- c. Vloer-/bodemisolatie: Geen of slechte vloer- en bodemisolatie aanwezig, aanpakken bij mati-ge vloerisolatie niet perse noodzakelijk (minder dan 5 cm isolatiemateriaal aanwezig, $R_c \leq 1,3$)
- d. Ramen (Glas): Enkel glas, oud dubbelglas en HR glas (U_g waarde $\geq 1,6$);
- m. Bouwbesluit: het ten tijde van de aanvraag van de werkzaamheden geldende Bouwbesluit;
- n. WOZ-waarde: de waarde van de woning op 1 januari 2022 zoals geregistreerd in de gemeentelijke administratie,
- o. doe-het-zelf: de aanvrager voert de isolatiewerkzaamheden zelf uit zonder het inschakelen van een vakspecialist (aankoop en aanbrengen van isolatiemaatregelen);
- p. vakspecialist: een professional die isolatiemaatregelen aanbrengt, deze is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel
- q. subsidieregeling: de subsidieregeling aanpak isolatie Westland
- r. materiaalkosten: kosten voor nieuw isolatiemateriaal (bijv. minerale wol, gespoten isolatie-schuim, dubbel glas) en de benodigde constructie (bijv. een raamwerk om het isolatiemateriaal tussen te klemmen);
- s. arbeidskosten: kosten die verband houden met het verrichten van arbeid voor het aanbrengen van het isolatiemateriaal en de benodigde constructie door een installateur.
- u. Uitvoerende organisatie: Regionaal Energieloket
- v. vereniging van eigenaars: vereniging van de eigenaars als bedoeld in artikel 112, eerste lid, onderdeel e, van Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek;

Artikel 2 Algemene subsidieverordening

De ASV is van toepassing tenzij in deze regeling hiervan wordt afgeweken.

Artikel 3 Doel

Het doel van de subsidieregeling is om woningeigenaren met een slecht geïsoleerde woning en benedengemiddelde WOZ-waarde te helpen isoleren conform de voorwaarden van de SPUK lokale aanpak.

Artikel 4 Doelgroep

1. Subsidie kan worden aangevraagd door de eigenaar- bewoner of particulier verhuurder van een woning die voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - a. De woning heeft een WOZ-waarde onder de € 429.300 (zijnde de nationale hypotheek garantie waarde en de waarde wordt gemeten op 1-1-2022)
 - b. De woning of het woningdeel is slecht geïsoleerd (zoals bedoeld in artikel 1 onder l en m).
2. voor de doelgroep energiearmoede kan het subsidiebedrag hoger zijn.

Onder de doelgroep energiearmoede vallen voor deze regeling de huishoudens die voldoen aan de voorwaarden in lid 1 en die voldoen aan de uitzonderingsvoorwaarden op grond van inkomen zoals omschreven in de publicatie van de regeling Lokale Aanpak. Dat zijn voor deze regeling de huishoudens die Energietoeslag ontvangen en/of die gebruik maken van schuldhulpverlening en/of die in aanmerking komen voor kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen

Artikel 5 Isolatiemaatregelen die voor subsidie in aanmerking komen:

1. Subsidie kan worden verstrekt voor de uitvoering van de volgende isolatiemaatregelen:
 - vloerisolatie
 - bodemisolatie
 - gevelisolatie, uitgezonderd spouwmuurisolatie
 - dakisolatie
 - zolder/vliering-vloerisolatie
 - glas en kozijnpanelen
 - isolerende deuren
 - ventilatie: CO₂-gestuurde ventilatie óf Balansventilatie met WTW (evt. in combinatie met CO₂ sturing)

Daarbij gelden de volgende isolatiewaarden:

- a. het aanbrengen van minimaal 20 m² vloer- of bodemisolatie met een isolatiewaarde (R_c waarde) van minimaal 3,5 m² K/W;

- b. het aanbrengen van minimaal 20 m² dakisolatie met een isolatiewaarde (Rc-waarde) van minimaal 2,5 m² K/W, waarbij isolatie van de vloer van een niet-verwarmde vloering wordt beschouwd als dakisolatie;
 - c. gevelisolatie door het isoleren van nog niet of slecht geïsoleerde muren van de woning;
2. door het isoleren van minimaal 8 m² van de bestaande binnen- of buitengevel waarbij de isolatiewaarde (Rc-waarde) minimaal 3,5 m² K/W is;
 - d. het vervangen van minimaal 8 m² bestaand glas (enkel of dubbel) door HR++ glas of beter met een U-waarde van 1,2 of lager;
 - e. het aanbrengen van minimaal 8 m² energiezuinig glas voor monumenten/beschermd dorpsgezicht of vergelijkbare woningen met een U-waarde van 3,5 of lager
 - f. isolerende deuren, een isolatiewaarde van $U \leq 1,5 \text{ W/m}^2\text{K}$ of een isolatiewaarde van $U \leq 1,0 \text{ W/m}^2\text{K}$ in combinatie met nieuwe isolerende kozijnen, $U \leq 1,5 \text{ W/m}^2\text{K}$
2. Materiaalkosten en arbeidskosten voor het aanbrengen van de isolerende maatregelen komen voor subsidie in aanmerking, met inachtneming van het bepaalde in artikel 6.
 3. Met betrekking tot materiaalkosten komen alleen nieuwe, ongebruikte materialen die voor energiebesparing worden aangebracht voor subsidie in aanmerking (geen tweedehands en de benodigde constructie materialen of materialen voor de afwerking).
 4. Per woning kan er één keer subsidie worden aangevraagd op basis van deze subsidieregeling.

Artikel 6 Doe-Het-Zelf

1. Maatregelen als bedoeld in artikel 5, eerste lid, mogen door de aanvrager zelf worden uitgevoerd.
2. Alleen de materiaalkosten komen bij Doe-Het-Zelf voor subsidie in aanmerking.
3. De aanvrager die de isolatiemaatregelen aan de woning aanbrengt, voert de werkzaamheden goed uit.
4. De uitvoering kan worden gecontroleerd door een door de gemeente aangewezen functionaris.

Artikel 7 Hoogte van de subsidie

1. We onderscheiden in deze regeling twee aanvraagroutes: de route Vakspecialist en de route Doe Het Zelf.
2. Voor de aanvraagroute Vakspecialist gelden de volgende maximale subsidiebedragen:
 - a) van € 750 voor eigenaar-bewoners bij het uitvoeren van één maatregel uitgevoerd door een vakspecialist;
 - b) van € 1.500 voor eigenaar-bewoners bij het uitvoeren van twee of meer maatregelen door een vakspecialist;
 - c) het bedrag onder b is € 4.500 voor eigenaar-bewoners die vallen onder de doelgroep energiearmoede zoals beschreven in artikel 4 lid 2
 - d) een aanvullende bijdrage boven op de in sub a en b genoemde bedragen van maximaal € 300 per woning voor het inzetten van materiaal dat nodig is vanwege de slechte bereikbaarheid van de woning vanaf de openbare weg.
3. Voor de aanvraagroute Doe Het Zelf is de maximale bijdrage € 750 inclusief BTW, deze bijdrage mag gestapeld worden op de bijdrage van de aanvraagroute Vakspecialist als er één maatregel wordt uitgevoerd.

Artikel 8 Toets of aanvrager behoort tot doelgroep energiearmoede

Eigenaar-bewoners die voldoen aan de doelgroep beschreven in artikel 4 lid 2 maar niet bekend zijn bij gemeente Westland, kunnen contact opnemen met de gemeente, waarna het college na toetsing kan besluiten de eigenaar-bewoners alsnog op te nemen in de doelgroep energiearmoede.

Artikel 9 Subsidieplafond

1. Het subsidieplafond van de subsidieregeling is vastgesteld op:
 - € 900.000 in 2024
 - € 600.000 in 2025
2. Het subsidieplafond kan worden aangepast en er kunnen jaren worden toegevoegd indien de gemeente aanvullende middelen voor de SPUK lokale aanpak krijgt toegekend.
3. Het college behoudt zich het recht voor om plafonds lager vast te stellen als het rijk minder beschikbaar stelt.
4. Als de totale beschikbare subsidie van een jaargang niet volledig benut wordt, zal het overgebleven bedrag bij het einde van de jaargang worden opgeteld bij het subsidieplafond van de volgende jaargang, tenzij het college anders besluit.

Artikel 10 Aanvraag, verlening en vaststelling van de subsidie

1. De subsidie voor de route Vakspecialist kan worden aangevraagd met behulp van een hiervoor bestemd subsidieformulier

2. Het subsidieformulier route Vakspecialist wordt ondertekend en gaat vergezeld van:
 - i. Naam
 - ii. Adresgegevens
 - iii. Contactgegevens
 - iv. Foto's van de te isoleren bouwdelen van de woning ná uitvoering van de isolatiemaatregel(en)
 - v. Betaalbewijs
 - vi. Factuur van de vakspecialist waaruit de uitgevoerde maatregelen, de kosten, de isolatiewaarden inclusief U/Rd-waarde en netto oppervlakte van de isolatiemaatregelen in m² zijn af te lezen en voldoen aan de door Rijk gestelde eisen.
 - vii. facturen voor de uitgevoerde subsidiabele activiteiten, waarop het deel van de kosten die subsidiabel zijn voldoende duidelijk uitgesplitst en aangemerkt zijn, inclusief datum van uitvoering.;
3. Als de aanvraag wordt gedaan door de eigenaar die particulier verhuurder is dan moet schriftelijke toestemming van de bewoner worden bijgevoegd
4. De subsidie voor de route Doe Het Zelf kan worden aangevraagd met behulp van een hiervoor bestemd subsidieformulier
5. Het subsidieformulier route Doe Het Zelf wordt ondertekend en gaat vergezeld van:
 - i. Naam
 - ii. Adresgegevens
 - iii. Contactgegevens
 - iv. Foto's van de te isoleren bouwdelen van de woning voor en ná uitvoering van de isolatiemaatregel(en)
 - v. Bon van de aangeschafte materialen
 - vi. facturen voor de uitgevoerde subsidiabele activiteiten, waarop het deel van de kosten die subsidiabel zijn voldoende duidelijk uitgesplitst en aangemerkt zijn, inclusief datum van uitvoering;
6. Indien een aanvraag niet voldoet aan alle gestelde vereisten, wordt de aanvrager in de gelegenheid gesteld om zijn aanvraag binnen twee weken aan te vullen. Indien de gevraagde gegevens en bescheiden voldoende zijn om de aanvraag te beoordelen, wordt de aanvraag als-nog als een volledige aanvraag aangemerkt en als zodanig geregistreerd.
7. Als datum van registratie geldt de datum waarop de volledige aanvraag bij de uitvoerende organisatie is ontvangen.
8. De subsidie wordt verleend als de ingediende aanvraag voldoet aan de subsidieregeling.
9. Volledige aanvragen worden gehonoreerd in volgorde van de datum van ontvangst van de aanvraag bij de uitvoerende organisatie totdat het subsidieplafond voor de subsidieregeling is bereikt.
10. Het subsidiebedrag wordt verdeeld op volgorde van binnenkomst van de volledige aanvragen. Indien op de dag dat het subsidieplafond wordt bereikt meerdere aanvragen zijn binnengekomen, dan worden de aanvragen van die dag in volgorde van tijdstip van binnenkomst gezet.
11. Indien de aanvraag niet binnen de gestelde termijn als bedoeld in het vierde lid wordt aangevuld, besluit het college de aanvraag niet verder te behandelen. De aanvrager kan eventueel een nieuwe aanvraag indienen.

Artikel 11 Weigeringsgronden

Het college kan geheel of gedeeltelijk weigeren een subsidie te verlenen voor de subsidiabele activiteiten in deze regeling als de subsidie wordt aangevraagd voor:

1. isolatiemaatregelen waarvoor al subsidie is verstrekt op grond van de Subsidieverordening Isolatiemaatregelen Westland 2023
2. isolatiemaatregelen die zijn uitgevoerd voor 1 januari 2023
3. isolatiemaatregelen bij een nieuwe op- of aanbouw van de bestaande woning.
4. maatregelen die verplicht zijn vanuit bestaande regelgeving, doordat ze bijvoorbeeld geëist worden in de bouwvoorschriften van het Bouwbesluit of regelgeving van de gemeente.
5. materiaalkosten of arbeidskosten voor de afwerking en nieuwe kozijnen.
6. de kosten voor de uitvoering van de voorzieningen waarvoor een subsidieaanvraag wordt gedaan naar het oordeel van het college niet in redelijke verhouding staan tot het beoogde resultaat;
7. de subsidieaanvraag de maximale subsidiehoogte overschrijdt;
8. de activiteiten waarvoor subsidie is aangevraagd niet bijdragen aan de realisatie van het doel van de regeling;
9. De isolatiemaatregel niet wordt aangebracht op een slecht geïsoleerd bouwdeel van de woning;
10. de subsidie hoger is dan de werkelijk gemaakte kosten na aftrek van andere aangevraagde of verleende subsidies voor dezelfde subsidiabele activiteiten;
11. de maatregel waarvoor subsidie wordt aangevraagd een nieuw element aan de woning toevoegt en niet dient ter vervanging van een verouderde maatregel;

12. de maatregel zonder bijzondere inspanning terug te draaien is;
13. het subsidieplafond is bereikt;
14. bij Doe Het Zelf: de arbeidskosten.
15. isolatie van het dak vanaf de buitenzijde
16. isolatie van de spouwmuur

Artikel 12 Hardheidsclausule

Het college kan de bepalingen uit deze subsidieregeling (deels) buiten toepassing laten of daar-van afwijken, voor zover toepassing gelet op het belang dat deze regeling beoogt te beschermen leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 13 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze subsidieregeling treedt in werking op 1 januari 2024.
2. Deze subsidieregeling heeft een looptijd tot en met 31 december 2026.
3. De regeling blijft van toepassing op de afwikkeling van subsidies die op grond van deze re-geling zijn aangevraagd.
4. Deze subsidieregeling wordt aangehaald als: 'Subsidieregeling aanpak isolatie Westland'

Aldus vastgesteld door college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westland in de vergadering van 28 november 2023

Burgemeester en wethouders van Westland,

*de secretaris,
M.L.M. Weerts*

*de burgemeester,
B.R. Arends*

Toelichting subsidieregeling Aanpak isolatie Westland

Het isoleren van woningen draagt bij aan CO₂-reductie. Het is immers nodig om de vraag naar energie terug te brengen, om dan in de resterende vraag te kunnen voorzien met duurzame energiebronnen. Bovendien lopen de bewoners van goed geïsoleerde woningen minder risico op een hoge energierekening en energiearmoede. Ook wordt de overstap van aardgas naar duurzame bronnen makkelijker en leidt goede isolatie en kierdichting samen met goede ventilatie tot meer comfort en een gezonder leefklimaat in een woning.

Zonder stimulans vanuit de overheid komt isolatie van woningen met onvoldoende snelheid tot stand. Dit kan voor bewoners gelegen zijn in de kosten van isoleren van de woning, maar ook in de complexiteit van het proces.

Om te bevorderen dat woningeigenaren hun woning zo volledig mogelijk gaan isoleren, kan de woningeigenaar op grond van deze subsidieregeling subsidie ontvangen.

Deze regeling bestaat naast maatregelen die gericht zijn op het verduurzamen van de woning zoals:

- beschikbaar stellen van energiecoaches;
- energiescans
- FIXbrigade Westland
- collectieve inkoopacties

Wij verwachten dat de subsidieregeling bijdraagt aan het starten met verduurzamen van een oudere woning, en de eigenaar stap-voor-stap maatregelen gaat nemen. Voor minder draagkrachtige inwoners biedt het Nationaal Warmtefonds leenmogelijkheden met 0 % rente en in bepaalde gevallen zelfs geen aflossing. Dat zorgt ervoor dat iedereen kan verduurzamen.

De belangrijkste uitgangspunten van deze regeling is:

- uitgaan van de voorwaarden zoals gesteld in de landelijke regeling Lokale Aanpak Isolatie (LAI) (WOZ waarde¹, slecht geïsoleerde woning en de daarin opgenomen definities)

¹) De TNO studie uit 2021, "De feiten over energiearmoede in Nederland, Inzicht op nationaal en lokaal niveau (TNO 2021 P11678 / 21 september 2021)" laat zien dat de waardes van de woningen van energiearme huishoudens aanzienlijk lager liggen dan gemiddeld, met uitzondering van de energetisch minder goede woningen waarvan de eigenaren onvoldoende financiële capaciteit

- Geen inkomenseisen stellen aan de aanvragers
- Geen vermogensgrens stellen voor spaargeld, vermogen in de woning, auto etc
- Voor bewoners die behoren tot de doelgroep Energiearmoede is een hogere subsidiebijdrage mogelijk
- Geen gegevens bij de aanvrager opvragen die de gemeente al zelf heeft (WOZ waarde, toe-kenning Energietoeslag)
- Aanvrager heeft keuzevrijheid vakspecialist (geen opgelegde vakspecialist/installateur)
- Doe het zelf isolatiemaatregelen komen ook voor subsidie in aanmerking
- Woning heeft een maximale WOZ waarde van €429.300 (de waarde van de Nationale Hypotheek Garantie per 1-1-2022. Deze waarde staat op de aanslag en is ook te raadplegen op de website [WOZ-waardeloket \(wozwaardeloket.nl\)](http://WOZ-waardeloket.nl))

De subsidie is uitsluitend bedoeld voor oudere woningen en een slecht energielabel (D, E, F of G of een met die labelklassen vergelijkbare energetische staat). Indien de woningeigenaar niet over een energielabel beschikt, kan deze aangeven welke bouwdelen niet of slecht geïsoleerd zijn.

Subsidie is mogelijk voor uitvoering door vakspecialist en ook voor Doe Het Zelf

In de regeling worden 2 aanvraagroutes onderscheiden.

1. Route Vakspecialist: Uitvoering door een professioneel isolatie- of glasbedrijf: Per isolatiemaatregel stellen we € 750 beschikbaar, met een maximum van 2 maatregelen (dus €1.500) per adres.
2. Route Doe Het Zelf: Voor bewoners die woningisolatie zelf uitvoeren (doe-het-zelf), is ook subsidie. Bewoners kunnen eenmalig €750 per adres ontvangen. Voor een eventuele tweede maatregel, uitgevoerd door een professioneel bedrijf, stellen we nogmaals eenmalig €750 beschikbaar.

Voor Doe Het Zelf is de subsidie alleen bedoeld voor de aanschaf van het isolatiemateriaal. Eigen uren zijn niet declarabel. We stimuleren Doe Het Zelf gestimuleerd om aan te sluiten bij de behoefte en zelfredzaamheid van woning-eigenaren.

Uit onderzoek dat het Ministerie van BKZ heeft laten uitvoeren blijkt dat 78% van de huiseigenaren regelmatig klust in huis en dat 45% van deze groep ook bereid is om zelf te isoleren. Daarnaast blijkt dat 30% van de doe-het-zelvers vooral afhaken omdat ze twijfelen of ze de klus goed kunnen uitvoeren. Bewoners kunnen hiervoor ondersteuning en begeleiding krijgen om hen te helpen en comfort te geven bij het uitvoeren van de klus. Deze ondersteuning wordt aangeboden door REL en omvat onder meer handleidingen. Informatie over de ondersteuning is opgenomen op de site van de REL. Daarmee bevorderen we dat de isolatie kwalitatief goed wordt uitgevoerd.

De bijdrage voor de Doe Het Zelf activiteiten is naar verhouding hoger dan het bedrag vakspecialist. Daarmee is er een aanvullende bijdrage om te compenseren voor het feit dat Doe Het Zelf niet subsidiabel is bij ISDE). Voor de regeling zijn kosten voor het afwerken van de aangebrachte isolatie zoals bijvoorbeeld gipsplaten, behang e.d. niet subsidiabel.

De subsidies mogen worden gestapeld op de bedragen die de aanvrager kan ontvangen op grond van de landelijke ISDE² regeling

De isolatiewaarde van de isolatiemaatregelen is gelijk aan de waarden zoals vastgelegd in de landelijke ISDE regeling.

Mogelijk is op grond van gemeentelijke regelgeving een omgevingsvergunning nodig voor de isolatiemaatregelen. De aanvrager is zelf verantwoordelijk voor het aanvragen hiervan.

Wet Natuurbescherming

In de Wet natuurbescherming worden dieren beschermd. Volgens deze wet is het verboden om verblijfplaatsen van vogels of vleermuizen te vernielen of te verstoren. Het zomaar isoleren van spouwmuren of daken zonder rekening te houden met deze dieren mag dus niet.

Op 2 augustus 2023 heeft de Raad van State uitspraak gedaan over het voldoen aan de zorgplicht in artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming om bij na-isolatie de noodzakelijke maatregelen te treffen om nadelige gevolgen voor vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen te voorkomen. Een belangrijk onderdeel in de uitspraak is dat endoscopisch onderzoek, dat door een gecertificeerd isolatiebedrijf

hebben om zelf te verduurzamen. Een focus op woningen met een relatief lage WOZ-waarde is daarom een passende manier om energiearme huishoudens te bereiken.

2) [Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing \(ISDE\) \(rvo.nl\)](http://Investeringssubsidie-duurzame-energie-en-energiebesparing-ISDE-rvo.nl)

uitgevoerd kan worden, niet meer afdoende is. De Raad van State schrijft een quickscan en mogelijk een nader ecologisch onderzoek voor, dat uitgevoerd moet worden door een gespecialiseerd ecooloog. Deze onderzoeken kunnen tot wel twee jaar duren en brengen kosten met zich mee, omdat de ecooloog in verschillende jaargetijden onderzoek moet doen op locatie.

De VNG, de Provincie Zuid-Holland en de Omgevingsdienst Haaglanden oriënteren zich op mogelijke werkmethoden voor gemeenten (waaronder het opstellen van een Soorten Management Plan door de provincie of de gemeente) om doorlooptijd en kosten te besparen. Het idee is dat een gemeente een gemeente breed ecologisch onderzoek uitvoert en maatregelen treft voor de instandhouding van beschermde soorten als de vleermuis, waarna een college van gedeputeerde staten een ontheffing voor de hele gemeente verleent aan die gemeente. Dit proces brengt ook kosten met zich mee en is ook tijdrovend (ca. 1,5 a 2 jaar). In afwachting van dit proces of mogelijke andere oplossingsrichtingen wordt geen subsidie voor spouwmuurisolatie of dakisolatie vanaf de buitenkant verstrekt.